Co możemy zobaczyć pod wodą?

Niektórzy ludzie nurkują poszukując porzuconych skarbów, lub wraków statków i samolotów, inni ponieważ po prostu lubią uczucie stanu nieważkości. Lecz większość nurków chce zobaczyć najdziwniejsze zwierzęta i rośliny. Bądź gotów odkryć fantastyczny świat zamieszkały przez dziwne stworzenia, których nie spotkasz w najgorszych spelunach z Gwiezdnych Wojen. Ale zajmiemy się tym po kolei.

Czy wiesz, czym jest **gąbka**? Zapomnij o tej, której używasz do mycia. Morze jest pełne gąbek i prawie żadna nie wygląda jak coś, co trzymasz w łazience. To są zwierzęta, nawet jeśli żyją przyczepione do skały i nigdy się nie ruszają. Rosną przybierając różne kształty, niektóre przypominają kształtem beczkę, inne kielich czy stertę ziemi. Najbardziej rozpowszechnione pokrywają powierzchnię na której żyją, tworząc cienką warstwę na skale. Są gąbki brązowe, czarne, czerwone lub żółte. Gdy patrzy się na nie z zewnątrz, na całej powierzchni mają otworki. Gdybyśmy mogli otworzyć je, zobaczylibyśmy, że te małe otworki są potrzebne do zasysania wody, i że w środku są komórki, które wyłapują cząsteczki pokarmu, i że cała niezużyta woda wydostaje się na zewnątrz większymi otworami. Gąbka działa jak pompa, przepompowując wodę i pobierając z niej pokarm.

Potem są **parzydełkowce**, czyli meduzy, ukwiały, korale i gorgonie.

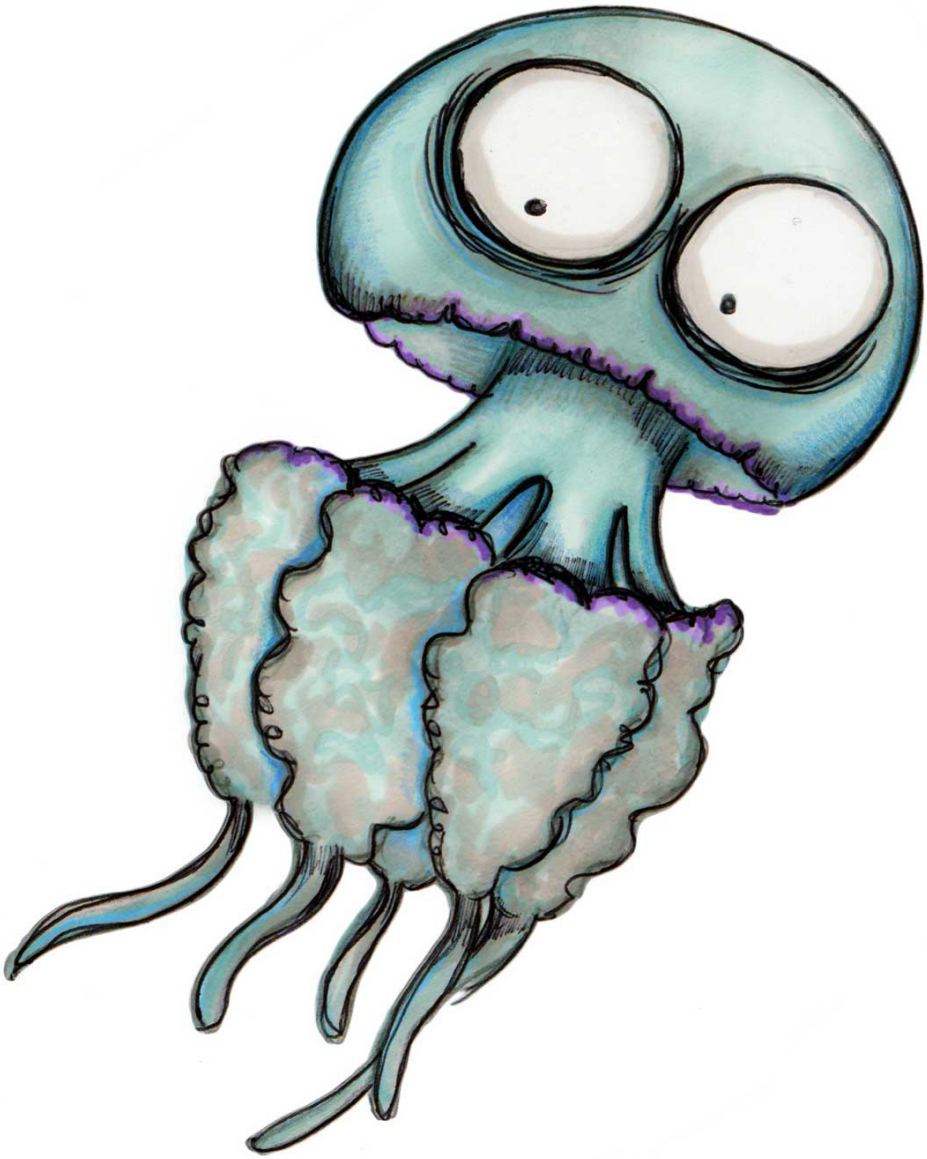

Meduzy pływają w morzu, korale przyczepiają się do dna, gdzie spędzą całe swoje życie. Aby skolonizować pewien obszar dzielą się zawsze na dwa nowe organizmy: 1 zwierzątko tworzy 2, potem 4 potem 8, 16 32 i to w taki sposób polipy koralowe, wszystkie identyczne, tworzą kolonie. Każdy buduje część szkieletu, razem tworząc szaloną architekturę, przyjmującą kształt drzewa, krzaku czy góry.

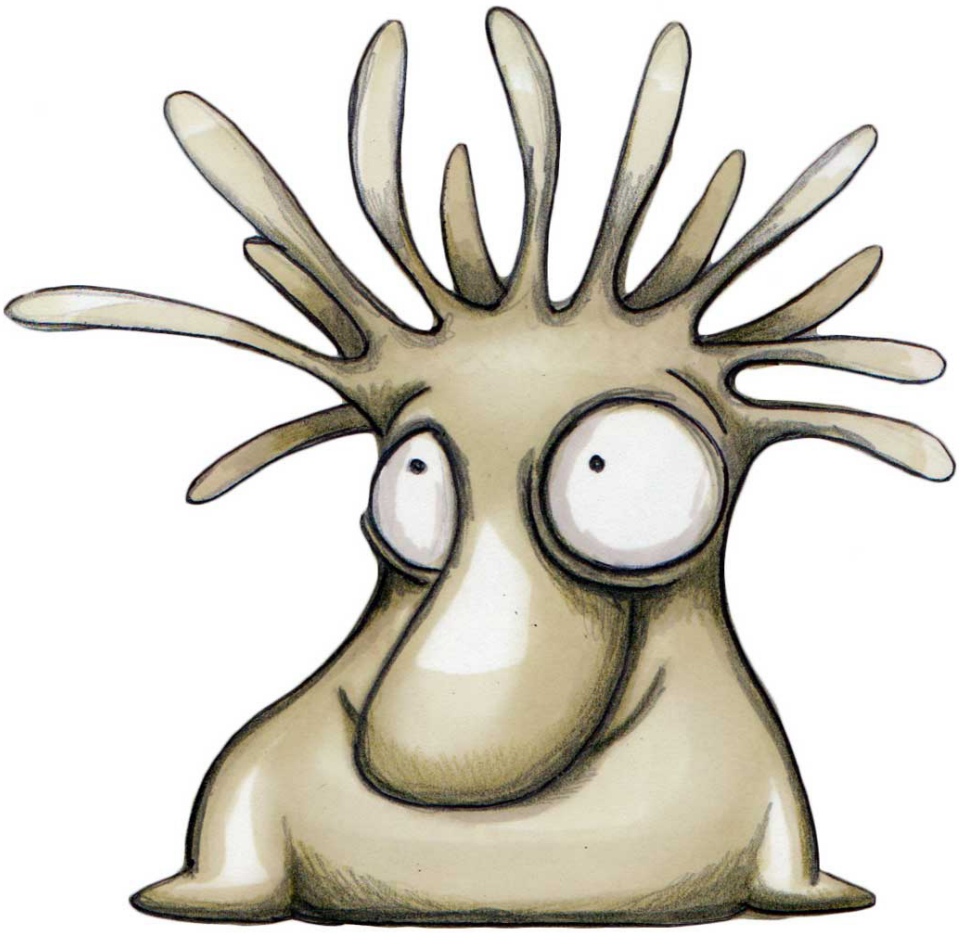

Parzydełkowce również pobierają pokarm z wody, małe cząsteczki lub nawet większe zwierzęta, które chwytają swoimi mackami i paraliżują przy pomocy komórek parzydełkowych, ale o tym porozmawiamy później.

Na dnie morza znajdują się bardzo dziwne zwierzęta, takie jak **żachwy**, mające kształt worka z dwoma otworami, których przeznaczeniem jest… wy mi powiedzcie: jednym zasysa wodę do środka, a drugim wypycha wodę na zewnątrz, to już pewno wiecie.

Pod wodą, gdzie sięga światło słoneczne, **algi i rośliny** czasami tworzą prawdziwe podwodne łąki. Posidonia jest rośliną, z korzeniami, liśćmi, kwiatami i owocami. Jest bardzo użyteczna przy ochronie plaż przed silnymi falami. Pod wodą nawet **robaki** mogą czasami pięknie wyglądać. Jeśli powiedziałem robak, to pewnie pomyśleliście „a fe” wyobrażając sobie jednego z nich. Ale pod wodą są bardzo kolorowe robaki, niektóre z pomarańczowymi i białymi kępkami… Bardzo piękne.

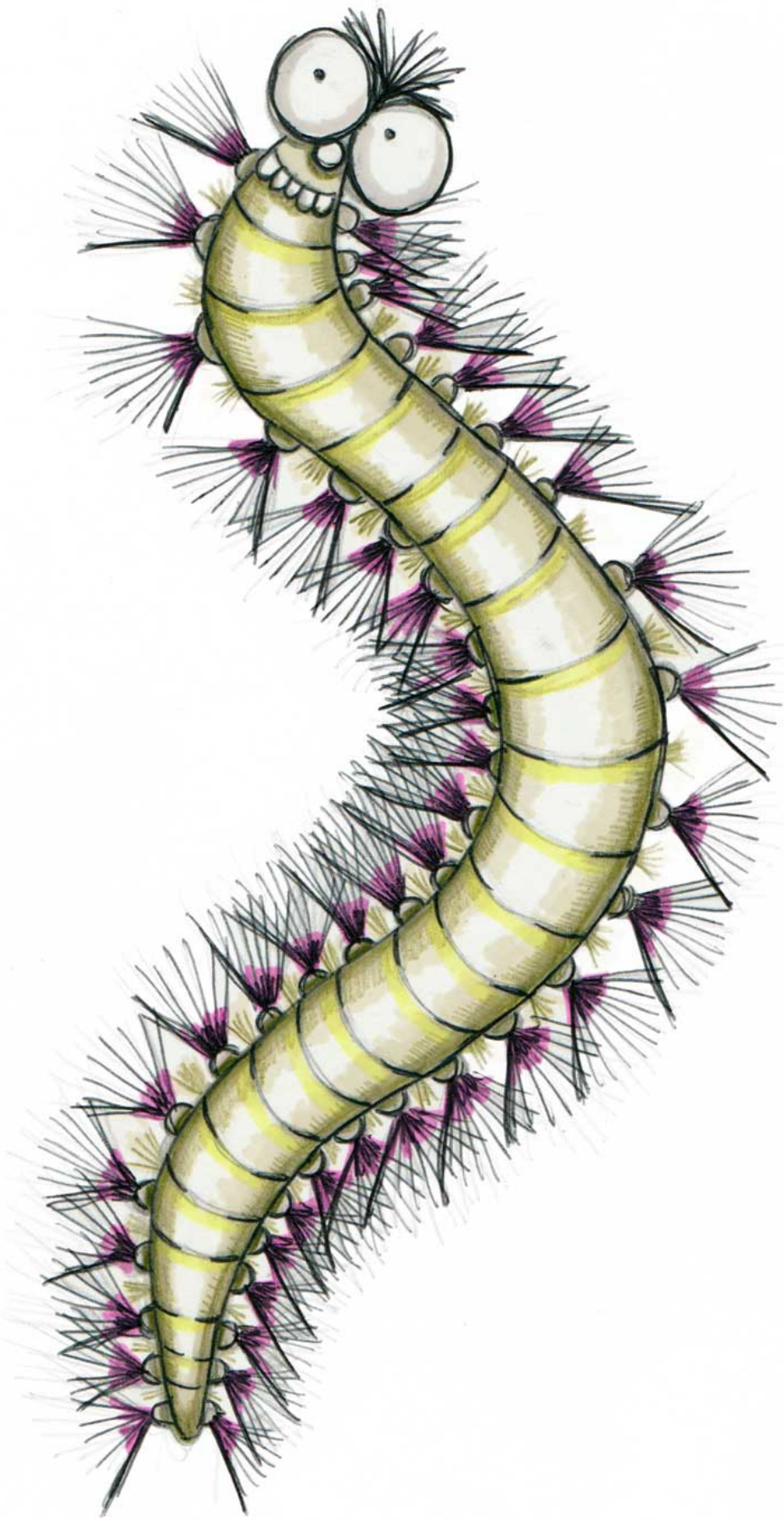

Skorupiaki to zwierzęta na lewą stronę wywinięte. Pozwólcie że wyjaśnię. My mamy szkielet w środku, a skóra jest na zewnątrz, okrywając całe ciało. Skorupiak ma szkielet zewnętrzny, który chroni go jak zbroja, a skóra jest w środku. Ci z was, którzy uważnie czytają zapytają zaraz: to jak on może rosnąć? Co jakiś czas linieje, czyli porzuca starą skorupę i tworzy nową, większą.

Ponieważ są one zbudowane wnętrzem na zewnątrz, skorupiaki są introwertyczne, wstydliwe i faktycznie trudno jest je zobaczyć na zewnątrz ich małych norek. Skorupiakami są na przykład kraby, krewetki i homary. Wszystkie mają 10 nóg. Pierwsza para jest nazywana szczypcami, które służą do łapania i przytrzymywania zdobyczy.

Mięczaki to między innymi ślimaki lub małże. Wiele z nich buduje skorupę, która jest właściwie dla nich małym domem, który noszą na swoim grzbiecie. Kiedy mięczak umiera, jego skorupa pozostaje pusta i czasami morze wyrzuca je na brzeg. Albo pozostaje na dnie, gdzie może być użyta przez bardzo wstydliwego kraba, kraba pustelnika, który używa jej do ochrony swojego miękkiego ogona.

Inne mięczaki nie mają skorupy, są to odsłonięte i bardzo kolorowe ślimaki, a nurkowie nazywają je *ślimakami nagoskrzelnymi*. Ale dlaczego mimo braku skorupy ryby ich nie zjadają? Ponieważ nagoskrzelne są bardzo niedobre do jedzenia, a ryby to wiedzą ponieważ ślimaki te są bardzo kolorowe a w morzu wszystko co jest bardzo kolorowe, zazwyczaj nie nadaje się do jedzenia.

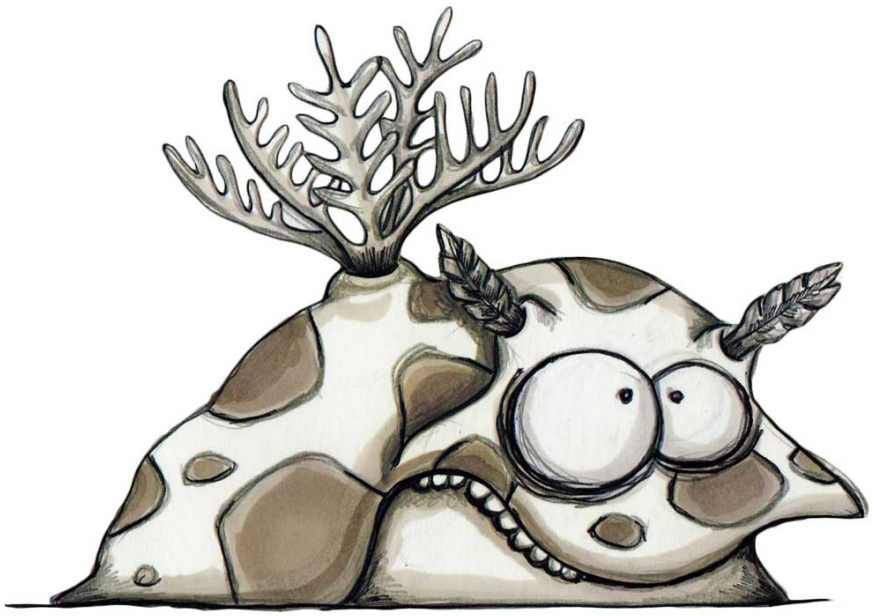

Ale najdziwniejsze z mięczaków nazywają się *głowonogami*. Mają nogi (które nazywają się *mackami*)

umieszczone wokół otworu gębowego, mogą ciągle zmieniać kolor. Wyglądają potwornie, ale wspaniale jest je oglądać. Głowonogi to ośmiornice, mątwy i kalmary.

Najdziwniejszymi ze wszystkich zwierząt są **szkarłupnie**. Rozgwiazda jest szkarłupniem. Nie ma głowy, a otwór gębowy bez zębów jest na jej brzuchu. Wokół promieniście ustawione są ramiona. Aby jeść wyrzuca na zewnątrz swój żołądek i rozpoczyna trawienie ofiary, a następnie wstępnie strawioną wciąga z żołądkiem do środka swego ciała. Dziwne, prawna? Innym szkarłupniem jeżowiec, który ma kształt kuli. Jego otwór gębowy jest również na dole, ale w odróżnieniu od rozgwiazd ma 5 dużych zębów, którymi zdziera algi ze skał.

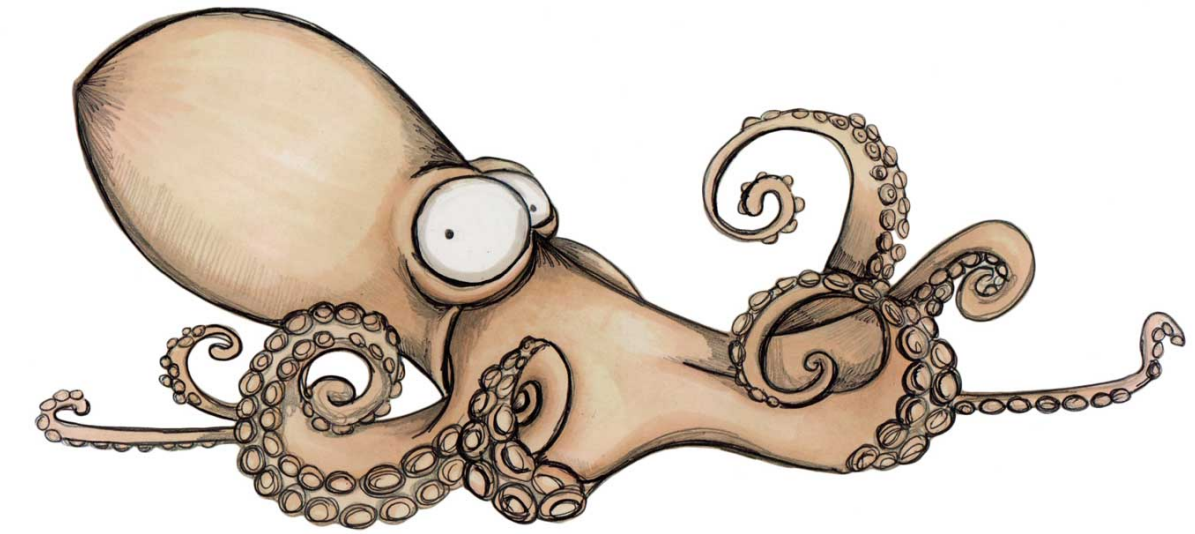

No i na koniec są **ryby**. Wiele z nich pływa w toni, inne trzymają się dna. W zależności od tego, gdzie będziesz nurkował, zobaczysz różne ryby. Wymienię tylko kilka, typowych dla morza Śródziemnego. Garbikowate to ryby o brązowym zabarwieniu, z ogonem rozdzielonym jak u jaskółki. Żywią się planktonem. Młode osobniki mają bardzo ładny, jaskrawo niebieski kolor. Leszcze morskie są okrągłe i srebrne. Niektóre mają czarne paski. Strzępiele mają wielkie usta i patrzą na ciebie machając płetwami. Barwenowate mają dwa wąsy, które się ciągle ruszają. Babki trzymają się dna, obserwując wszystko robiąc przy tym dziwne miny. Na dnie spotkasz również skorpeny, pełne ostrych szpikulców, uważane za szczyt brzydoty. Sole i turboty mają oczy po tej samej stronie ciała (po prawej dla soli i lewej dla turbotów) i żyją leżąc na drugim boku. I tak dalej.

Chciałbyś spotkać te wspaniałe podwodne stworzenia? Dobrze, w następnym artykule dowiesz się jak należy się z nimi obchodzić i poznasz kilka podstawowych zasad.

O autorze

Massimo Boyer jest biologiem morskim, podwodnym fotografem i pisarzem. Promotorem wypraw nurkowych, instruktorem nurkowania i przewodnikiem nurkowym. Uwielbia eksplorować Ocean Indyjski.

Jest członkiem DAN od 2008 roku.

Ten tekst jest fragmentem artykułu Jak głębokie jest morze *(Com'è profondo il mare),* opublikowanego w Collana del FARO wydawanym przez **Istituto per l'Ambiente e l'Educazione Scholè Futuro Onlus**, we współpracy z **il Pianeta Azzurro** i DAN Europe w ramach projektu **Scuola d'aMare**. Seria ta obejmuje proste teksty, w których można łatwo odnaleźć potrzebne informacje na temat ważnych kwestii środowiskowych i społecznych.

Teksty: Stefano Moretto, Mario Salomone, Massimo Boyer, Claudio Di Manao, Cristian Pellegrini.

Projekt graficzny, ilustracje i skład: Francesca Scoccia.